

Бібліотека Одеської державної академії будівництва та
архітектури

Трагедія Бабиного Яру: Історична подія і пам'ять

Одеса, 2023р.

Історичний контекст

Бабин Яр - місце пам'яті та некрополь близько 100 тисяч цивільних громадян і військовополонених, розстріляних нацистами у 1941–1943 роках. Серед них – євреї і роми, червоноармійці, комуністи, підпільники Організації українських націоналістів, в'язні Сирецького концтабору, «саботажники», порушники комендантської години та навіть пацієнти психіатричної лікарні імені Павлова.

Більше інформації з іменами загиблих можна знайти на сайті - <https://bablynar.org/ua>

Історичний контекст

Масовий розстріл євреїв у Бабиному Яру 29–30 вересня 1941 року став символом «Голокосту від куль» і нацистської політики масового знищення людей.

Тоді було вбито майже 34 тисячі євреїв – мешканців Києва. В німецьких донесеннях цю операцію назвали «гросакцією» («велика акція», від нім. Großaktion). Формальним приводом для неї стала радянська диверсія зі знищення Хрещатика 24 вересня.

Історичний контекст

Вбивства у Бабиному Яру тривали у кілька етапів:

Перший – щоденні розстріли євреїв, військовополонених, цивільних – тривав із вересня 1941-го до весни 1942 року. Пік припав на 29–30 вересня, коли загинули 33 771 особа.

Другий етап – кінець зими 1942 – середина серпня 1943-го. На цей час припадає й створення Сирецького концтабору, який замінив табір на вулиці Керосинній Його в'язні – численні жертви Бабиного Яру.

Історичний контекст

Третій, заключний, етап регулярних розстрілів відбувався на тлі знищення трупів у Бабиному Яру в серпні – вересні 1943 року в'язнями Сирецького концтабору. Паралельно відбувалася евакуація самого табору. Зрозумівши, що в Києві не втриматися, фашисти почали замітати сліди злочинів. Трупи спалювали навпроти Сирецького концтабору.

До кінця вересня майже всіх розстріляних спалили.

Історичний контекст

У ніч на 29 вересня 1943 року вони вирвалися на волю, але врятуватися вдалося не більше як двом десяткам сміливців.

Вже в жовтні 1943 року в Бабиному Яру німці ще розстріляли киян, які ухилилися від виконання наказу про повне виселення з міста. Останній розстріл відбувся 4 листопада 1943-го

Історичний контекст

Головною метою було знищення єврейської спільноти та створення страху серед цивільного населення.

Голокост – важка незагоєна рана в історії України в Другій світовій війні. Жертвами злочину стали близько півтора мільйона українських євреїв. Нацисти знищили їх як соціокультурну й етнорелігійну спільноту.

Нині на місці трагедії розташовано меморіальний комплекс, який є символом пам'яті про жертви Бабиного Яру. Цей меморіал включає в себе численні пам'ятники, архіви та музеї, які допомагають зберегти і передати історію цієї страшної події майбутнім поколінням.

«Никогда, снова» або де росіяни поставили кому

Наразі вже 2й рік в Україні – війна. Російський так званий «антифашизм» став загрозою і для євреїв у сучасній Україні.

Так у 2022 році у Києві окупанти завдали ракетний удар по телевежі, який зачепив територію Меморіального комплексу «Бабин Яр». Загинуло 5 людей.

Бабин Яр - це не просто історичне місце, це місце нашого спільного болю та пам'яті. З часів здобуття Україною незалежності, тут відбувається вшанування загиблих, і це надзвичайно важливо.

Історія Бабиного Яру нагадує про трагічні сторони життя, про події, які нам важко згадувати, але це необхідно робити, щоб не повторити помилок минулого.

Є речі, про які говорити ніколи не забагато. Вони нас виховують, навчають історії, та дають можливість переосмислити самих себе та нашу спільність. Вшанування пам'яті загиблих в Бабиному Яру - це наше зобов'язання перед історією та перед майбутніми поколіннями. Це спадок, який ми повинні передати.

Література з фонду бібліотеки

1.	P2 К-89 Кузнецов, А.В. Бабий Яр : Роман-документ. - Киев : Рад. письменник, 1991. - 350с.
2.	811.133.1 Б-39 Без фальши... : Очерки о жизни советских евреев. - М. : Радуга, 1986. - 223 с.
3	94(477) П27 Першина, Т.С. Фашистский геноцид на Украине 1941-1944. - К. : Наукова думка, 1985. - 170с.